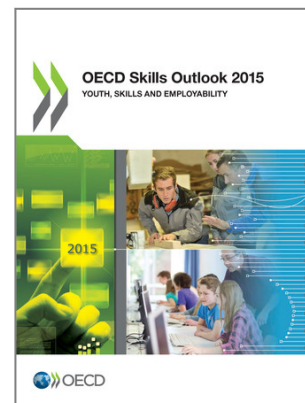

OECD *Multilingual Summaries*

OECD Skills Outlook 2015

Youth, Skills and Employability

Summary in Polish

Przeczytaj całą publikację pod adresem: [10.1787/9789264234178-en](https://doi.org/10.1787/9789264234178-en)

Przegląd kwalifikacji, OECD 2015 r.

Młodzież, umiejętności a szanse na znalezienie pracy

Streszczenie w języku polskim

W 2013 r. we wszystkich krajach OECD 39 mln osób w przedziale wiekowym 16–29 lat nie pobierało nauki, nie doskonaliło swoich umiejętności zawodowych ani nie pracowało (młodzież NEET) — 5 mln więcej niż przed kryzysem gospodarczym w 2008 r. Według danych szacunkowych dotyczących roku 2014 ilość takich osób niewiele się zmniejszyła. Szczególnie wysokie liczby odnotowano w krajach Europy Południowej, które najbardziej zostały dotknięte kryzysem. W Grecji i Hiszpanii na przykład, młodzież NEET stanowiła w 2013 r. ponad 25 % młodych ludzi. Jeszcze bardziej niepokoi fakt, że około połowa młodzieży NEET — mniej więcej 20 mln młodych osób — nie uczęszcza do szkoły ani nie poszukuje pracy. Mogła więc znaleźć się poza zasięgiem krajowego systemu oświaty, systemu społecznego i rynku pracy.

Przedstawione liczby to nie tylko dowód osobistej porażki tych osób, ale też zaprzepaszczonej inwestycji, bo kwalifikacje nabyte w ramach kształcenia nie są wykorzystywane w produktywny sposób. Takie osoby są dodatkowo potencjalnym ciężarem dla państwa — oznaczają niższe dochody podatkowe, większe wydatki na świadczenia socjalne oraz niestabilność społeczną, do której może dojść, jeśli część społeczeństwa nie ma pracy i traci motywację. Młodzi ludzie powinni być dla gospodarki atutem, a nie potencjalnym ciężarem.

Co leży u źródła niedopuszczalnego marnowania potencjału ludzkiego? Między innymi fakt, że zbyt wiele młodych ludzi porzuca naukę, nie nabywając odpowiednich umiejętności, co w efekcie utrudnia im znalezienie pracy. Na podstawie badania umiejętności osób dorosłych, przeprowadzonego w ramach programu OECD pod nazwą Międzynarodowe Badanie Kompetencji Osób Dorosłych (PIAAC), poziom umiejętności czytania i pisania jest u 10 % absolwentów wchodzących na rynek pracy niski, a u 14 % niski jest poziom liczenia. Ponad 40 % osób, które skończyły naukę przed ukończeniem kształcenia na poziomie szkoły średniej, słabo umie czytać, pisać i liczyć.

Zbyt wiele młodych osób kończy też naukę, mając znikome doświadczenie na rynku pracy. W 22 krajach i regionach OECD, w których przeprowadzono badanie umiejętności dorosłych, odsetek osób uczestniczących we wszelkiego rodzaju programach uczenia się w miejscu pracy wyniósł poniżej 50 % wśród uczniów objętych programami kształcenia i szkolenia zawodowego, a wśród studentów poniżej 40 %.

Problemy ze znalezieniem pracy mają nawet osoby młode, których poziom umiejętności jest wysoki. Wiele firm uważa, że zatrudnianie osób nieposiadających doświadczenia na rynku pracy jest zbyt kosztowne. Prawdopodobieństwo znalezienia się młodych na bezrobociu jest bowiem dwa razy większe niż w przypadku osób w wieku najwyższej aktywności zawodowej.

Nawet ci młodzi ludzie, którym z powodzeniem udało się wejść na rynek pracy, muszą jednak często zmagać się ze zinstytucjonalizowanymi trudnościami w rozwijaniu swoich umiejętności i kariery zawodowej: jedna na cztery zatrudnione młode osoby ma umowę na czas określony. Stopień

wykorzystania swoich umiejętności jest w przypadku takich pracowników na ogół mniejszy. Mają oni też mniejsze możliwości szkolenia się niż pracownicy zatrudnieni na stałe. Z kolei 12 % zatrudnionych, młodych ludzi ma zbyt wysokie kwalifikacje do pracy, którą wykonują. A to oznacza, że nie wykorzystują wszystkich swoich umiejętności i że ich pracodawcy nie czerpią pełnej korzyści z inwestycji, jakiej dokonali, dając im zatrudnienie.

Z uwagi na niską stopę wzrostu, jaką przewiduje się na nadchodzące lata dla wielu krajów OECD, zwłaszcza w Europie, sytuacja ta szybko nie zmieni się na lepsze. Co więc można zrobić?

Dopilnować, by młode osoby kończące szkołę posiadały cały zakres odpowiednich umiejętności

Aby odnieść sukces we wszystkich sferach życia, młodzi ludzie muszą posiadać cały zakres umiejętności — poznawczych, społecznych i emocjonalnych. W ramach Programu międzynarodowej oceny umiejętności uczniów (PISA), realizowanego przez OECD, stwierdzono, że istnieje ścisły związek między edukacją przedszkolną a lepszymi wynikami w czytaniu, matematyce i naukach ścisłych na późniejszym etapie życia, zwłaszcza wśród uczniów ze środowisk defaworyzowanych pod względem społeczno-ekonomicznym. Aby zmniejszyć dysproporcje w osiągnięciach w zakresie nauki i zapewnić wszystkim dzieciom dobry start w ramach kariery szkolnej, państwo może zaoferować wszystkim dzieciom edukację przedszkolną na wysokim poziomie.

Nauczyciele i członkowie kadry kierowniczej szkoły mogą też na wczesnym etapie kariery szkolnej określać, którzy uczniowie osiągają słabe wyniki w nauce, i zapewnić im wsparcie lub przygotować dla nich specjalne programy, w ramach których mogliby osiągnąć wystarczającą biegłość w czytaniu, matematyce i naukach ścisłych, rozwinąć swoje umiejętności społeczne i emocjonalne, a tym samym zapobiec przedwczesnemu zakończeniu przez nich nauki.

Zapewnić osobom porzucającym naukę pomoc w wejściu na rynek pracy

Aby uczniowie mogli zdobyć pożądane umiejętności i umieli wykorzystać je od samego początku swojej kariery zawodowej, pedagodzy i pracodawcy mogą ze sobą współpracować. Uczenie się w miejscu pracy można włączyć zarówno do programów kształcenia i szkolenia zawodowego, jak i programów kształcenia na poziomie pomaturalnym. Taki sposób uczenia się przynosi korzyści osobom uczącym się i pracodawcom: ci pierwsi poznają środowisko pracy i uczą się, jakie umiejętności — w tym umiejętności społeczne i emocjonalne, takie jak zręczność w komunikowaniu się i współpraca — doceniane są w miejscu pracy, a pracodawcy lepiej poznają potencjalnych pracowników — osoby, które wyszkolili według swoich własnych standardów.

Usunąć instytucjonalne przeszkody w zatrudnianiu młodych ludzi

Z uwagi na fakt że wiele młodych osób wchodzi na rynek pracy, mając umowy na czas określony, należy dopilnować, by praca o takim charakterze stanowiła jedynie etap w znalezieniu pewnego zatrudnienia, a nie była długotrwałym stanem, nie dającym żadnej stabilizacji. Takie zatrudnienie bowiem podwyższa ryzyko znalezienia się przez młodego człowieka na bezrobociu. Należy zmniejszyć dysproporcje między przepisami chroniącymi miejsca pracy, w wyniku których przekształcanie umów na czas określony na umowy na czas nieokreślony jest dla przedsiębiorstw kosztowne. Usiłując obniżyć koszty, jakie ponoszą pracodawcy, zatrudniający młode osoby ze znikomym doświadczeniem zawodowym, należy poddać analizie płace minimalne, podatki i składki na ubezpieczenie społeczne, oraz, w razie konieczności, je zmienić.

Zidentyfikować osoby NEET, które znalazły się poza zasięgiem instytucji oświatowych i publicznych służb zatrudnienia, i pomóc im w ponownym podjęciu zobowiązań społecznych

Zadaniem rządów jest zidentyfikowanie miliona osób, które nie pobierają nauki, nie doskonalą swoich umiejętności zawodowych ani nie pracują i mają problemy z wejściem na rynek pracy lub nie chcą podejmować zobowiązań społecznych. W znalezieniu pracy, rozpoczęciu kształcenia lub szkolenia drugiej szansy mogą pomóc im publiczne służby zatrudnienia, instytucje społeczne oraz placówki oferujące szkolenia zawodowe. Identyfikację takich osób i zapewnienie im wsparcia może ułatwić system wzajemnych zobowiązań: między młodzieżą a służbami zatrudnienia i instytucjami oświatowymi. W zamian za świadczenia społeczne młode osoby zobowiązane byłyby zarejestrować się w zakładzie ubezpieczeń społecznych lub publicznych służbach zatrudnienia i podjąć działania przygotowujące je do wejścia na rynek pracy, również przez uczestnictwo w dalszym kształceniu i szkoleniu.

Ułatwić dostosowanie umiejętności młodych ludzi do oferowanej pracy

Zdolność przewidywania, jakie umiejętności powinni mieć pracownicy, i zapewnienie ich zdobywania w ramach systemów kształcenia i szkolenia zawodowego ograniczyłoby przypadki dysproporcji między umiejętnościami, jakie młode osoby mają, a tymi, które są ważne dla pracodawców. Ponieważ wielu pracodawców jest zdania, że ciężko jest ocenić umiejętności nowo zatrudnionych, młodych osób, zwłaszcza w krajach o złożonych systemach oświaty, placówki oświatowe i przedsiębiorcy mogą ze sobą współpracować w celu opracowania ram kwalifikacji, dokładnie odzwierciedlających faktyczne umiejętności absolwentów wchodzących na rynek pracy.

© OECD

Niniejsze podsumowanie nie jest oficjalnym tłumaczeniem materiałów OECD.

Kopiowanie niniejszego podsumowania jest dozwolone pod warunkiem zamieszczenia informacji o prawach autorskich OECD i tytułu oryginalnej publikacji.

Wielojęzyczne podsumowania są tłumaczeniami fragmentów dokumentów OECD, pierwotnie opublikowanych w językach angielskim i francuskim.

Są one dostępne bezpłatnie w internetowej księgarni OECD: www.oecd.org/bookshop

Dokładniejsze informacje można uzyskać, kontaktując się z Działem Praw Autorskich i Tłumaczeń w Dyrektoracie do Spraw Publicznych i Komunikacji: rights@oecd.org , faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Zachęcamy do odwiedzania naszej strony internetowej: www.oecd.org/rights

Przeczytaj pełną wersję w języku angielskim w iBibliotece OECD!!

© OECD (2014), *OECD Skills Outlook 2015: Youth, Skills and Employability*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264234178-en